

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การประเมินความสำเร็จของระบบไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทของ
ศาลยุติธรรม: กรณีศึกษาศาลแขวงจังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวชาญธาดา มั่นประเสริฐ

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมือง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ศาสตราจารย์ ดร.มนัส สุวรรณ ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ไชยทิพย์ กรรมการ

อาจารย์ไพสิฐ พาณิชย์กุล กรรมการ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่องการประเมินความสำเร็จของระบบไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทของศาลยุติธรรม กรณีศึกษาศาลแขวงจังหวัดเชียงใหม่ ในครั้งนี้ ได้ (1) ศึกษาลักษณะทั่วไปของประชาชนผู้ที่มาขอเข้ารับบริการในระบบการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท (2) ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการตามระบบไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลยุติธรรม และ (3) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลยุติธรรมดังกล่าว ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้ที่ได้เข้ารับบริการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทคดีแพ่ง จำนวน 280 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประกอบกับการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินการตามระบบไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลยุติธรรม กรณีศึกษาศาลแขวงจังหวัดเชียงใหม่ ประสบความสำเร็จในระดับปานกลาง เนื่องจากประชาชนผู้ที่มาขอเข้ารับบริการในระบบการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทดังกล่าว ส่วนใหญ่สามารถยุติข้อพิพาทในขั้นตอนของการไกล่เกลี่ยนี้ แต่ก็ยังคงพบปัญหาในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทว่าในแต่ละครั้งไม่ได้มีการกำหนดเวลาที่ใช้อย่างแน่นอนชัดเจน ทำให้ผู้มาใช้บริการคนอื่น ๆ ที่ต้องรอนาน ทั้งนี้ก็เป็นผลมาจากเจ้าหน้าที่ของศูนย์ และผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท มีจำนวนไม่เพียงพอต่อข้อพิพาทที่เกิดขึ้น และปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ขณะดำเนินการไกล่เกลี่ย การวางตัวเป็นกลางของผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ย หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไม่ได้มีความรู้ความสามารถในทุก ๆ ด้าน ทำให้บางครั้งไม่ได้มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ที่จะวินิจฉัยข้อพิพาทเป็นต้น

Independent Study Title Achievement Evaluation on Mediation System of Court of Justice: A Case Study of Civil Court, Chiang Mai Province

Author Miss Chantada Manprasert

Degree Master of Arts (Political Economy)

Independent Study Advisory Committee

Professor Dr. Manat Suwan Chairperson

Associate Professor Dr. Presert Chaitip Member

Lecturer Pisit Panitkol Member

ABSTRACT

The independent study entitled, "Achievement Evaluation on Mediation System of Court of Justice: A Case Study of Civil Court, Chiang Mai Province.", aimed; (1) to explore general characteristics of people who asked for the services from the mediation system, (2) to investigate opinions of those people towards the operation of mediation system of Court of Justice, and (3) to examine problems and obstacles found in the operation of mediation system of Court of Justice. Research sample group was determined to 280 people who obtained that kind of service. Then, the descriptive statistics including frequencies, percentages, means, and standard deviation was applied in order to analyze collected data.

Based upon the findings, the achievement of mediation system of Court of Justice; a case study of Civil Court, Chiang Mai province was ranked at moderate level. It was revealed that though cases of conflict to be mediated were successfully terminated by the mediation system, the certainty of time spent for each case was not clearly appointed. Thus, the people who were in need of that service had to take long time waiting in queue. According to the study, causes of this time waste were resulted from the irrelevant proportion between the numbers of officers as well as qualified persons in charge of operating the conflict mediations, and the numbers of the cases of conflicts to be mediated. In addition, the problems found in this mediation system were referred to the prejudice of mediators or qualified people in charge of operating the conflict mediation, and the lack of well-versed knowledge and ability of those qualified persons in charge of operating the mediation system, which might bring them the unclear understanding of a conflict to be judged.